

ВІДГУК

офіційного опонента Кривоноса Олександра Миколайовича
на дисертацію Вінника Максима Олександровича на тему
«Формування науково-дослідницької компетентності майбутніх інженерів-
програмістів в умовах освітнього середовища вищого навчального
закладу», подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних
наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

В умовах переходу до інформаційного суспільства нагальним завданням системи освіти є підготовка особистостей, що вміють правильно оперувати інформацією й отримувати об'єктивні знання про дійсність, як для задоволення індивідуальних потреб, так і з метою розв'язання професійних, суспільно-значущих задач. У зв'язку з цим актуалізується потреба формування науково-дослідницької компетентності майбутнього фахівця як готовності та здатності до науково-дослідницької діяльності. Повною мірою це стосується й інженерів-програмістів, їх фундаментальна теоретична підготовка та високий рівень практичних умінь мають доповнюватися здатністю працювати в умовах розвинутого інформаційного суспільства, швидко адаптуватися до ситуації в галузі інформаційних технологій.

З огляду на зазначене, актуальність проблеми дослідження, присвяченого формуванню науково-дослідницької компетентності майбутніх інженерів-програмістів в умовах освітнього середовища вищого навчального закладу, не викликає сумніву.

В дисертації чітко визначено методологічну основу дисертаційного дослідження, вдало сформульовано провідну ідею та гіпотезу дослідження, яке базується на системному, структурно-функціональному, діяльнісному, інтеграційному, особистісно орієнтованому підходах.

В дисертаційній роботі чітко визначені основні етапи та напрямки дисертаційного дослідження, розроблена логічна схема його здійснення. Дисертант опанував і використав широкий спектр наукових методів

дослідження. Позитивним є те, що методи добиралися відповідно до завдань конкретного етапу дослідження.

Мета дослідження логічно визначена дисертантом як теоретичне обґрунтування, розробка та експериментальна перевірка структурно-функціональної моделі формування науково-дослідницької компетентності майбутніх інженерів-програмістів та організаційно-педагогічних умов її реалізації в освітньому середовищі вищого навчального закладу.

Завдання, які розв'язуються в дисертаційній роботі, характеризуються цілісністю, логічністю, комплексністю.

Достовірність та обґрунтованість сформульованих висновків визначається сукупністю представлених наукових результатів. У ході дослідження автором опрацьовано 247 літературних джерел, що свідчить про належний рівень обізнаності дослідника зі станом розробки наукової проблеми.

До найбільш вагомих наукових результатів потрібно віднести:

- уточнено визначення базових понять дослідження: «науково-дослідницька компетентність майбутніх інженерів-програмістів» та «освітнє середовище вищого навчального закладу» (підрозділ 1.1);

- обґрунтовано структуру науково-дослідницької компетентності майбутніх інженерів-програмістів, що визначається трьома компонентами; визначено критерії та показники, якими характеризуються вищезазначені компоненти; охарактеризовано рівні науково-дослідницької компетентності майбутніх інженерів-програмістів (підрозділ 1.3);

- обґрунтовано організаційно-педагогічні умови формування науково-дослідницької компетентності майбутніх інженерів-програмістів (підрозділ 2.1);

- описано структурно-функціональну модель та схарактеризовано її основні компоненти (підрозділ 2.2);

- здійснено педагогічне проектування науково-освітнього професійного середовища вищого навчального закладу (підрозділ 2.3).

Ефективність проведеного дослідження підтверджена результатами констатувального та формувального етапів експерименту. До

педагогічного експерименту залучено 554 студенти. Статистично доведено, що впровадження організаційно-педагогічних умов та структурно-функціональної моделі формування науково-дослідницької компетентності майбутніх інженерів-програмістів дозволило досягти суттєвих змін у рівнях досліджуваної характеристики студентів експериментальної групи порівняно з контрольною.

Основні теоретичні положення, що обґрунтовані в дисертації, знайшли практичну реалізацію та впроваджені в навчальний процес. Зокрема, автором розроблено та апробовано низку навчально-методичних матеріалів, програм, методичних рекомендацій до навчальних курсів професійної та практичної підготовки, самостійної роботи, програм практик, науково-дослідницьких робіт; втілено в навчально-виховний процес підготовки майбутніх інженерів-програмістів освітні ресурси: система подачі та рецензування статей для наукових видань, сайт дистанційного навчання з курсу «Групова динаміка та комунікації», система автоматизованого збору інформації щодо наукової діяльності кафедри; реалізовано комплекс творчих, професійно орієнтованих завдань, що збагачує зміст традиційної підготовки та сприяє формуванню науково-дослідницької компетентності студентів.

Максим Олександрович провів значну роботу з впровадження одержаних результатів у практику вищої школи. Зокрема, основні положення та результати дисертаційної роботи доповідались і обговорювались на 7 конференціях різного рівня. Впровадженням охоплено декілька регіонів України, про що свідчать 6 актів із різних закладів післядипломної педагогічної освіти. Отже, результати дослідження належним чином апробовані та впроваджені в освітянську практику.

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертації, досить повно представлені в опублікованих працях автора. Так, основні ідеї та положення наукового дослідження висвітлено у 20 публікаціях, серед яких 11 статей у провідних наукових фахових виданнях

України, 3 статті в зарубіжних наукових періодичних виданнях, 5 праць апробаційного характеру, 1 навчально-методичний посібник.

Дисертація складається з трьох розділів, які логічно пов'язані між собою. Структура дисертаційної роботи продумана, матеріал викладено грамотно та послідовно. Чітко сформульовані мета, завдання, об'єкт і предмет дослідження, які корелюють між собою. Загальні висновки відповідають поставленим завданням і повністю передають зміст та сутність основних результатів дослідження.

Обсяг основного тексту дисертації відповідає вимогам до написання кандидатських дисертацій. Автореферат дисертації відображає зміст і результати виконаної дослідницької роботи.

Є всі підстави стверджувати, що дисертантом отримано нові науково обґрунтовані теоретичні й експериментальні результати, які в сукупності забезпечують розв'язання актуальної педагогічної проблеми – підвищення рівня сформованості науково-дослідницької компетентності майбутніх інженерів-програмістів в умовах освітнього середовища вищого навчального закладу.

При загальній позитивній оцінці кандидатської дисертації Вінника Максима Олександровича необхідно вказати на окремі зауваження та висловити побажання:

1. Бажано було включити в схематичне зображення структури інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища ВНЗ (рис. 1.2, с. 28) хмарні технології та соціальні наукові спільноти.

2. У підрозділі 3.2. «Реалізація структурно-функціональної моделі формування науково-дослідницької компетентності майбутніх інженерів-програмістів» не зафіксовано відповіді або дії студентів, які мали б свідчити про сформованість певних рівнів науково-дослідницької компетентності майбутніх інженерів-програмістів.

3. Дисертація значно виграла, якщо б автором було подано конкретні пропозиції та методичні рекомендації до організації науково-дослідницької діяльності майбутніх інженерів-програмістів.

4. В науковій роботі не знайшли свого відображення комтетентнісно-орієнтовані завдання.

5. У підрозділі 3.2. «Порівняльний аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи» відсутні часткові гіпотези, які перевірялись методом Пірсона.

6. Допущені деякі граматичні та стилістичні помилки.

Проте зазначені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження, яке є самостійною та завершеною працею. Наукові положення, висновки та пропозиції дисертаційної роботи містять елементи наукової новизни, мають теоретико-методологічне обґрунтування та практичну значущість, є статистично підтвердженими та повною мірою достовірними. Отримані дисертантом результати та зроблені висновки дозволяють стверджувати про виконання завдань дослідження відповідно до поставленої мети.

Аналіз наукового дослідження та автореферату дисертанта дозволяє зробити висновок про те, що представлена дисертаційна робота відповідає вимогам пунктів 11, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», а її автор, Вінник Максим Олександрович, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент

кандидат педагогічних наук,

доцент, доцент кафедри прикладної

математики та інформатики Житомирського

державного університету імені Івана Франка

О. М. Кривонос

Підпис Кривоноса О.М.. засвідчую:

проректор з наукової і міжнародної роботи

доктор педагогічних наук, професор

Н. А. Сейко